

Poštovani čitatelji Mljekarskog lista i podlistka HAPIH-a!

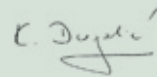
U ovome broju podlistka pročitajte novosti o aktivnostima Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu. Prošloga mjeseca u prostorijama Centra za stočarstvo HAPIH-a u Svetom Ivanu Žabnom svečano je otvoren uredski prostor Središnjeg saveza hrvatskih uzgajivača simentalškoga goveda - H.U.SIM.-a. Svečanosti je nazočila i ministrica poljoprivrede mr. sc. Marija Vučković, koja je posebno istaknula kako sjeverozapadna Hrvatska prednjači u uzgoju simentalškoga goveda, najavila osnivanje Regionalnoga stočarskog centra, ali i zahvalila uzgajivačima na njihovu trudu, dodavši kako će proizvođačima još dodatno pomoći pripremljena mjera vrijedna 360 milijuna kuna, a odnosit će se na paušalnu potporu proizvođačima s evidentiranim padom prihoda zbog pandemije koronavirusa. Kada je riječ o kvaliteti proizvoda, ministrica Vučković istaknula je kako je domaća hrana uvijek pouzdanija, i to zbog kraćeg puta od polja do stola. Inače, HAPIH-ov Centar za stočarstvo partner je H.U.SIM.-a u provedbi uzgojnog programa simentalške pasmine, a pritom su najvažnije aktivnosti ažuriranje matičnih knjiga, testiranje rasta, razvoja i proizvodnih odlika, kao i genetsko vrednovanje.

Udruga uzgajivača buše uzgojno je udruženje koje je priznalo Ministarstvo poljoprivrede pa je sukladno Zakonu o uzgoju domaćih životinja potpisala ugovor s Hrvatskom agencijom za poljoprivredu i hranu o provedbi specifičnih tehničkih aktivnosti u upravljanju uzgojnim programom.

Tako je Udruga uzgajivača buše postala već trinaesto uzgojno udruženje koje je HAPIH odabralo kao partnera u provedbi uzgojnih programa.

U Republici Hrvatskoj već nekoliko godina svjedočimo kontinuiranom trendu pada broja proizvođača mlijeka i proizvedenih količina mlijeka. Posljednjih godina broj isporučitelja mlijeka na godišnjoj razini pada otprilike za 10%, a količina proizvedenog mlijeka za 4% godišnje. U nekoliko posljednjih mjeseci zaustavljen je pad proizvodnje, ali je nastavljen negativan trend pada broja proizvođača mlijeka. Razlog znatno manjeg pada isporučenih količina mlijeka u odnosu na pad broja isporučitelja leži u činjenici da se proizvodnjom mlijeka mahom prestaju baviti mala gospodarstva na kojima se proizvode manje količine mlijeka. Otkup mlijeka organiziraju otkupljivači/mljekare kroz samostalne, individualne proizvođačke jedinice na većim farmama, kroz grupna sabirna mjesta na koja mlijeko isporučuje više proizvođača, ali i kroz sabiranje mlijeka pokretnim rashladnim uređajima pomoću kojih jedan ili više proizvođača s većom količinom mlijeka dovozi ohlađeno mlijeko na primopredajno mjesto prikladno za prijem u autocisternu. Detalje pročitajte u nastavku podlistka.

I na kraju, podlistak zatvaramo temom vezanom za dobrobit i zaštitu farmskih životinja. Naime, sve veća posvećenost javnosti prema dobrobiti farmskih životinja rezultirala je izgradnjom novog koncepta, koji je danas na globalnoj razini poznat kao Pet prava, odnosno sloboda dobrobiti. Više informacija i o toj aktualnoj temi pročitajte u našem podlistku. Čuvajte se i ostanite odgovorni!

Doc.dr.sc. Krunoslav Dugalić

U ovom broju donosimo

U prostorijama Centra za stočarstvo HAPIH-a u Svetom Ivanu Žabnom svečano otvoren uredski prostor Središnjeg saveza hrvatskih uzgajivača simentalškoga goveda (H.U.SIM.)	2
Udruga uzgajivača buše potpisala ugovor s HAPIH-om o provedbi uzgojnog programa	4
Proizvodnja i otkup mlijeka u RH s obzirom na strukturu sabirnih mjesta	5
Dobrobit i zaštita farmskih životinja	7
22. savjetovanje uzgajivača ovaca i koza u Republici Hrvatskoj i 21. izložba hrvatskih ovčjih i kozjih sireva	8

U prostorijama Centra za stočarstvo HAPIH-a u Svetom Ivanu Žabnom svečano otvoren uredski prostor Središnjeg saveza hrvatskih uzgajivača simentalskoga goveda (H.U.SIM.)

ŽELJKO PICIG, BACC.ING.AGR., CENTAR ZA STOČARSTVO, ODJEL ZA RAZVOJ I KOORDINACIJU UZGOJNIH UDRUŽENJA, | zeljko.picig@hapih.hr

U prostorijama Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu (HAPIH), Centra za stočarstvo u Svetom Ivanu Žabnom, 6. listopada otvoren je novi uredski prostor Središnjeg saveza hrvatskih uzgajivača simentalskoga goveda (H.U.SIM.). Svečanosti su nazočili ministrica poljoprivrede mr. sc. Marija Vučković, državni tajnik Tugomir Majdak, dipl. ing. agr., ravnatelj HAPIH-a doc. dr. sc. Krunoslav Dugalić, načelnik općine Sveti Ivan Žabno Nenad Bošnjak, predsjednik H.U.SIM.-a Damir Horvatić, stručni suradnici saveza, gosti i uzgajivači. HAPIH-ov Centar za stočarstvo partner je H.U.SIM.-a u provedbi uzgojnog programa simentalske pasmine. Pritom su najvažnije aktivnosti ažuriranje matičnih knjiga, testiranje rasta, razvoja i proizvodnih odlika (npr. kontrola mliječnosti), ali i genetsko vrednovanje. U sklopu genetskog vrednovanja važno mjesto zauzima međunarodni projekt genomske selekcije, iz kojeg je uz

pomoć centara za umjetno osjemenjivanje iz Varaždina i Osijeka 13 vrhunskih mladih simentalskih bikova već uključeno u sustav umjetnog osjemenjivanja ne samo u Hrvatskoj, već i u Njemačkoj i drugim zemljama.

Najbolje je slušati proizvođače

Predsjednik H.U.SIM.-a Horvatić izrazio je zadovoljstvom dolaskom ministrice u Sveti Ivan Žabno kako bi se upozнала s problemima uzgajivača goveda. Državni tajnik Majdak istaknuo je kako je cilj Vlade samodostatnost govedarske i svinjogojske proizvodnje u državi. Pritom je napomenuo kako je siguran da će uspjeti u tome, i to nakon viđenih uzgojnih rezultata hrvatskih uzgajivača simentalskoga goveda. Ravnatelj HAPIH-a Dugalić, pak, rekao je kako vjeruje da će suradnja

HAPIH-a i H.U.SIM.-a i dalje biti vrlo dobra. - Potpisali smo ugovor o suradnji u provedbi uzgojnog programa i partnerski odnos je odličan. Stočarska proizvodnja bit će najvažnija strateška grana u razvoju poljoprivrede. Interes stočara prožima se u nizu zakonskih akata i dat ćemo podršku savezu i svim uzgajivačima - poručio je ravnatelj Dugalić. Ministrica Vučković, pak, istaknula je kako sjeverozapadna Hrvatska prednjači u uzgoju simentalškoga goveda. - Uvijek je najbolje slušati proizvođače, a oni su najzadovoljniji s tom pasminom, jer im daje izdašne mogućnosti vezane za proizvodnju mlijeka i mesa - kazala je i najavila osnivanje Regionalnoga stočarskog centra u Zagrebačkoj županiji. Zahvalila je uzgajivačima na njihovu trudu, dodavši kako će

proizvođačima još dodatno pomoći pripremljena mjera vrijedna 360 milijuna kuna. Odnosit će se na jednu paušalnu potporu proizvođačima s evidentiranim padom prihoda zbog pandemije koronavirusa.

Što se tiče kvalitete proizvoda u odnosu na druge članice, ministrica Vučković istaknula je kako je domaća hrana uvijek pouzdanija, i to zbog kraćeg puta od polja do stola. - Mi moramo povećati produktivnost naše proizvodnje. Zato i kreću mjere fokusirane na određene sektore, kao što je to bilo u svinjogojstvu - istaknula je ministrica, kazavši kako idućih dana stiže i novi prijedlog Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Mjere za potporu proizvođačima

Nakon svečanog otvorenja uredskog prostora ministrica i uzvanici obišli su obiteljsko gospodarstvo Damira Horvatića, predsjednika H.U.SIM.-a, u Staroj Kapeli. Ondje su se susreli s brojnim mladim uzgajivačima simentalške pasmine goveda, vodstvom Saveza uzgajivača simentalškoga goveda Zagrebačke županije i Grada Zagreba (ZG SIM) i pročelnikom Upravnog odjela za poljoprivredu Zagrebačke županije Josipom Kraljičkovićem. Ministrica je mladim uzgajivačima predstavila projekte i programe ministarstva, ali se i u razgovoru s njima informirala o njihovim prijedlozima, komentarima i problemima. - Mi smo donijeli određene mjere za potporu proizvođačima, ne samo zbog pandemije koronavirusa, nego i zbog određenih drugih rizika, a radimo na više područja.

Pripremamo i nacionalnu oznaku kvalitete, izrađen je pravilnik, a sada radimo na specifikacijama - kazala je ministrica i dodala kako su nužne strukovne promjene u poljoprivrednim sektorima. - To se odnosi na dobrobit životinja, na okolišne mjere, na dohodovne potpore sektorima, potpore vezane za zemljište, osiguranje, bolju produktivnost rada. Sve te promjene brzo ćemo staviti

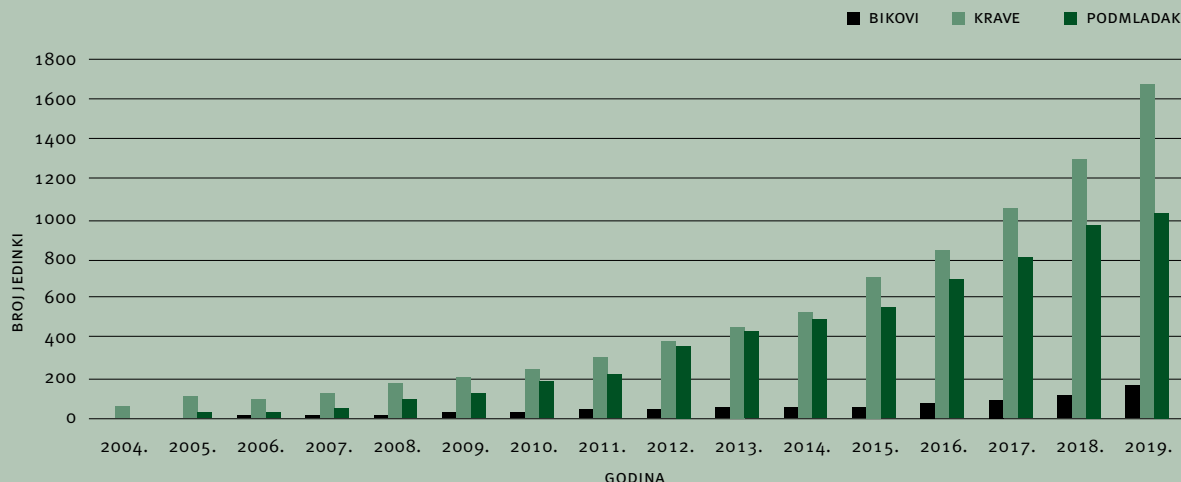
u funkciju. Ne želimo radikalne promjere, ali želimo ocrtati smjer u kojem ćemo ići - istaknula je ministrica. U Dubravi je radnom sastanku nazočio i načelnik općine Dubrava Tomislav Okroša, a raspravljalo se i o modelu realizacije Projekta ulaganja u uzgojno-prodajni stočarski centar Dubrava - Zagrebačka županija.

Udruga uzgajivača buše potpisala ugovor s HAPIH-om o provedbi uzgojnog programa

VATROSLAV TISSAUER, DIPL.ING.POLJ., UNIV.SPEC.OEC., CENTAR ZA STOČARSTVO | vatroslav.tissauer@hapih.hr

Udruga uzgajivača buše uzgojno je udruženje koje je priznalo Ministarstvo poljoprivrede pa je sukladno Zakonu o uzgoju domaćih životinja potpisala ugovor s Hrvatskom agencijom za poljoprivredu i hranu (HAPIH) o provedbi specifičnih tehničkih aktivnosti u upravljanju uzgojnim programom. Tako je Udruga uzgajivača buše postala već trinaesto uzgojno udruženje koje je HAPIH odabralo kao partnera u provedbi uzgojnih programa. Ministarstvo poljoprivrede ovlastilo je HAPIH za provedbu testiranja rasta, razvoja, proizvodnih odlika (fenotip) i genetskog vrednovanja uzgojno valjanih životinja. Udruga uzgajivača buše djeluje od 2008. godine i igra važnu ulogu u očuvanju te pasmine. Buša je sve donekadno bila pred izumiranjem, ponajviše zbog industrijalizacije stočarske proizvodnje te skromnog prinosa mlijeka i mesa u odnosu na komercijalne pasmine. Na sreću, marljivi uzgajivači okupljeni u udругu velikim su

trudom i kontinuiranim radom, i to uz pomoć mjera Ministarstva poljoprivrede te u suradnji s HAPIH-om (bivši HPA) i znanstvenim institucijama (Agronomski fakultet Zagreb), uspjeli ne samo očuvati pasminu nego i povećati populaciju.

GRAFIKON 1. BROJNO STANJE BUŠE PREMA KATEGORIJI (IZVOR GODIŠNJA IZVJEŠĆA 2004.-2019. (HSC, HPA, HAPIH, MP)

Proizvodnja i otkup mlijeka u RH s obzirom na strukturu sabirnih mjesta

Tijekom proteklih godina znatno je smanjen broj i promijenjena je struktura sabirnih mjesta

IVICA VRANIĆ, STRUČ. SPEC. ING. AGR., CENTAR ZA KONTROLU KVALITETE STOČARSKIH PROIZVODA | ivica.vranic@hapih.hr

U Republici Hrvatskoj već je nekoliko godina prisutan kontinuiran trend pada broja proizvođača mlijeka i proizvedenih količina mlijeka. Posljednjih godina broj isporučitelja mlijeka na godišnjoj razini pada otprilike 10%, a količina proizvedenog mlijeka 4% godišnje. U nekoliko posljednjih mjeseci zaustavljen je pad proizvodnje, ali je nastavljen negativan trend pada broja proizvođača mlijeka. Razlog znatno manjeg pada isporučenih količina mlijeka u odnosu na pad broja isporučitelja leži u činjenici da se proizvodnjom mlijeka mahom prestaju baviti mala gospodarstva na kojima se proizvode manje količine mlijeka.

Različiti modeli isporuke mlijeka

Tijekom 2019. godine u Hrvatskoj je otkupljeno 435.606.090 kg kravljeg mlijeka, u što se računa otkup 30 mljekara i 11 registriranih malih obiteljskih sirana koje prerađuju mlijeko proizvedeno na vlastitu gospodarstvu. Mlijeko je otkupljeno od 5473 obiteljska gospodarstva i velikih farmi proizvođača mlijeka. S obzirom na veličinu gospodarstava, odnosno farmi na kojima se u našoj državi proizvodi mlijeko, prisutni su različiti modeli isporuke mlijeka.

Otkup mlijeka organiziraju otkupljivači/mljekare kroz samostalne, individualne proizvođačke jedinice na

većim farmama, kroz grupna sabirna mjesta na koja mlijeko isporučuje više proizvođača, ali i kroz sabiranje mlijeka pokretnim rashladnim uređajima pomoću kojih jedan ili više proizvođača s većom količinom mlijeka dovozi ohlađeno mlijeko na primopredajno mjesto prikladno za prijem u autocisternu.

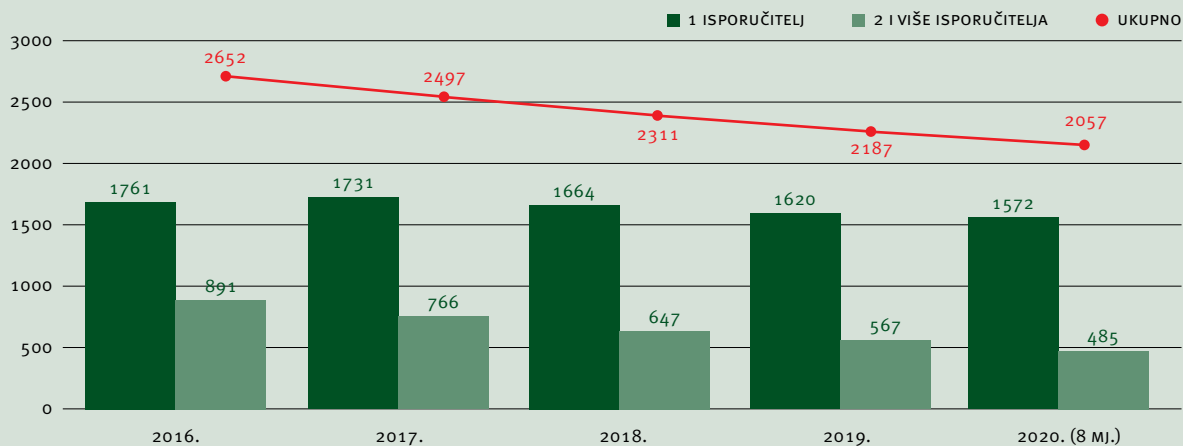
Struktura sabirnih mjesta

Kao rezultat već spomenutih negativnih trendova (pad broja isporučitelja i isporučenih količina mlijeka) prisutan je i pad broja sabirnih mjesta. Tijekom proteklih godina znatno je smanjen broj i promijenjena je struktura sabirnih mjesta (grafikon 1). Broj pojedinačnih proizvođača koji posjeduju vlastite rashladne uređaje u blagom je padu, ali kontinuirano raste njihov udio u ukupnom broju sabirnih mjesta te ih je u 2019. godini bilo 1620, odnosno 74,1% ukupnog broja sabirnih mjesta. Osobito se smanjuje broj grupnih sabirnih mjesta (sabirna mjesta s dvama i više isporučitelja) kao rezultat već navedenog odustajanja od proizvodnje manjih obiteljskih gospodarstava. Tijekom 2019. mlijeko je otkupljivano na 2187 sabirnih mjesta, a do kolovoza ove godine taj je broj smanjen na 2057 sabirnih mjesta.

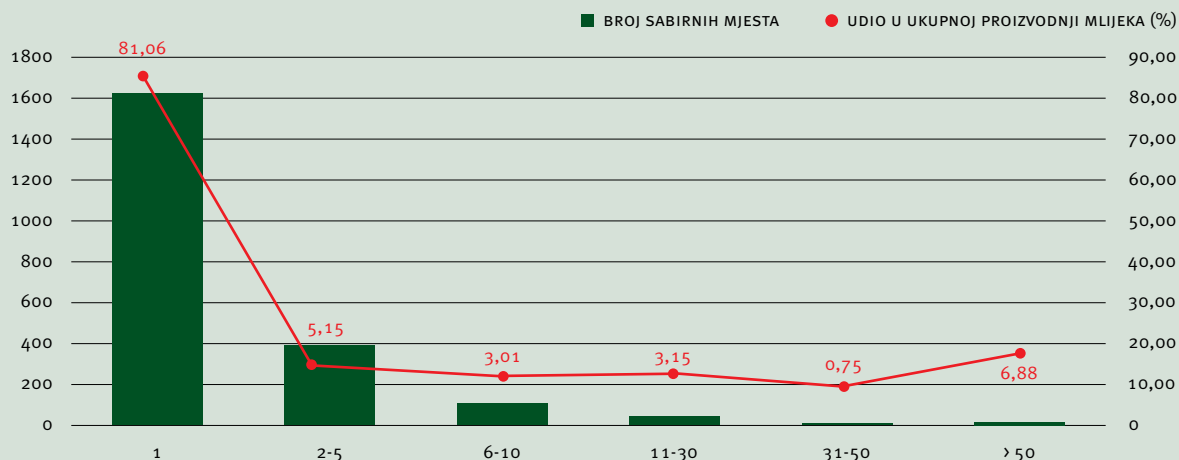
Kad gledamo proizvodnju mlijeka s obzirom na strukturu sabirnih mjesta (grafikon 2), onda podaci za 2019. pokazuju kako su sa sabirnih mjesta s jednim proizvođačem mlijeka, njih ukupno 1620, isporučena 353.107.962 kg mlijeka, ili 81,06% ukupno isporučenog mlijeka u RH u 2019. Preostala 3853 gospodarstva koja su tijekom 2019. isporučivala mlijeko nekom od otkupljivača/mljekara isporučila su ukupno 82.498.128 kg mlijeka, ili manje od 19% ukupne proizvodnje.

Takav trend, gdje raste udio sabirnih mjesta s jednim proizvođačem u ukupnoj proizvodnji mlijeka, nastavlja se i u 2020. godini. Nažalost, u manjoj mjeri to je rezultat povećanja proizvodnje na postojećim gospodarstvima, a najvećim je dijelom posljedica već spominjanog odustajanja od proizvodnje gospodarstava s manjim brojem

GRAFIKON 1. KRETANJE BROJA SABIRNIH MJESTA U RH U RAZDOBLJU OD 2016. DO KOLOVOZA 2020. GODINE

GRAFIKON 2. UDIO SABIRNIH MJESTA PREMA BROJU ISPORUČITELJA U UKUPNOJ ISPORUCI MLJEKA U RH U 2019. GODINI

krava. Takva mala gospodarstva teško se nose sa svim onim zahtjevima koje u današnjim uvjetima proizvodnje i tržišta zahtijeva proizvodnja mlijeka kako bi bila profitabilna. Pritom se može postaviti i pitanje educiranosti, spremnosti na primjenu novih tehnologija i ulaganja u proizvodnju, ali isto tako i dostupnosti mjera i sredstava za ulaganje u razvoj tehnologije i proizvodnje na takvim gospodarstvima.

Zaključno s kolovozom ove godine u RH je bilo ukupno 485 grupnih sabirnih mjesta putem kojih je mlijeko isporučivalo gotovo 3000 proizvođača mlijeka, odnosno za približno 2/3 ukupnog broja proizvođača mlijeka otkup mlijeka organiziran je na taj način. Riječ je dakle o onim najmanjim gospodarstvima u proizvodnji mlijeka i inače najugroženijem dijelu proizvođača u ovom sektoru. Primarno je riječ o gospodarstvima koja se bave proizvodnjom mlijeka, ali igraju važnu ulogu i u proizvodnji mesa, očuvanju ukupnoga stočnog fonda, te očuvanju ruralnog prostora općenito. Zbog toga je važno da se takva obiteljska poljoprivredna gospodarstva očuvaju i da se nastave baviti poljoprivrednom proizvodnjom.

Registracija sabirnih mjesta

Kako je riječ o velikom broju gospodarstava koja proizvedeno mlijeko isporučuju putem grupnih sabirnih mjesta, valja podsjetiti na potrebu usklađivanja svih sabirnih mjesta s odredbama Pravilnika o registraciji subjekata te registraciji i odobravanju objekata u poslovanju s hranom (NN 123/19). Sukladno pravilniku, od 1. siječnja 2021. obvezna je registracija sabirnih mjesta kao odobrenih objekata. S obzirom na uvjete koje propisuje pravilnik, najveći dio sabirnih mjesta ne bi bio u mogućnosti ispuniti tražene uvjete.

Stoga Ministarstvo poljoprivrede u suradnji s otkupljačima mlijeka intenzivno radi na rješavanju tog pitanja, odnosno traženju modela koji će i nadalje omogućavati organizaciju otkupa mlijeka bez nametanja dodatnih obveza ili dodatnih troškova proizvođačima koji bi im proizvodnju mlijeka učinili neisplativom. U tom smislu očekuje se angažman i doprinos svih resornih službi kako bi se pronašli odgovarajući modeli i zakonska rješenja kojima će se zaštititi proizvodnja na malim obiteljskim gospodarstvima.

Dobrobit i zaštita farmских životinja

Poljoprivredna gospodarstva moraju udovoljiti brojnim zahtjevima vezanima uza zaštitu okoliša i brigu o dobrobiti životinja

DR. SC. DRAGO SOLIĆ, CENTAR ZA STOČARSTVO | drago.solic@hapih.hr

Ugovor o funkcioniranju Europske unije (članak 13) opisuje životinje kao čuvstvena bića, što je u suprotnosti s dugovječnim razumijevanjem životinja kao bićima vođenim isključivo instinktima. Ovakav pristup dobrobiti domaćih životinja, a posebice farmских životinja nastao je kao rezultat niza događaja pokrenutima sredinom prošlog stoljeća. Senzibiliziranje javnosti o uvjetima proizvodnje na tadašnjim farmama s industrijskim pristupom započelo je 1964. godine objavom knjige Ruth Harrison "Životinje strojevi" ("Animal Machines"). Opis uvjeta u kojima se odvija proizvodnja na farmama izazvao je veliko zanimanje, ali i negodovanje britanske, a poslije i cjelokupne europske javnosti. Osnovna poruka knjige svodila se na to da je odnos čovjeka prema životinjama kao odnos prema strojevima, a ne odnos čovjeka prema drugom živom biću.

Tijekom šezdesetih godina 20. stoljeća ubrzan je razvoj elektronskih medija koji su proces javnog zagovaranja o odnosu prema životinjama podigli na sam vrh zanimanja javnosti, tražeći pokretanje državnog aparata u zaštitu farmских životinja.

Britanska vlada odgovorila je na sve veći pritisak javnosti osnivanjem komisije pod vodstvom Rogera Brambelle, koja je trebala utvrditi stvarno stanje uvjeta na farmama. Nakon obrade podataka komisija je trebala predložiti mjere unapređenja uvjeta u kojima se odvija proizvodnja, a na korist dobrobiti farmских životinja.

Premda je izreka "Osnuj komisiju ako ne želiš riješiti problem" izvorno britanskog porijekla (Winston Churchill), tzv. Brambellova komisija već je 1965. potvrdila neprihvatljivost aktualnih uvjeta u kojima se odvija stočarska proizvodnja i predložila koncept pet sloboda (prava) dobrobiti.

Prema tom prijedlogu, životinjama na farmama mora se omogućiti ustajanje, ležanje, okretanje, timarenje i istežanje ekstremiteta. Nakon tih događanja u Velikoj Britaniji

[HTTPS://EC.EUROPA.EU/AGRICULTURE](https://ec.europa.eu/agriculture)

započine uređivanje zakonskih odredaba za dobrobit farmских životinja na europskoj, a zatim i na globalnoj razini.

PET PRAVA - PET SLOBODA

Sve veća posvećenost javnosti prema dobrobiti farmских životinja rezultirala je izgradnjom novog koncepta, koji je danas na globalnoj razini poznat kao Pet prava (sloboda) dobrobiti.

Područje dobrobiti životinja postaje predmet izučavanja etologa i psihologa, čime se izlazi iz okvira uobičajenog pogleda koji je uglavnom ograničen na zdravstveni status životinje. Suvremeno gledište na dobrobit obuhvaća mentalnu dimenziju, u kojoj se potiču pozitivne emocije u odnosima uzgajivača i životinje. Mliječne farme u budućnosti moraju svesti na najmanju moguću mjeru negativne emocije koje nastaju zbog pojave boli, straha i različitih izvora frustracija, uz istovremeno poticanje pozitivnih emocija i izražavanje prirodnog ponašanja kroz slobodu kretanja. Znanstveni doprinos izučavanju dobrobiti rezultira izradom objektivnih pokazatelja dobrobiti životinja, odnosno indikatora za procjenu stanja dobrobiti na mliječnim farmama. Uspostavljaju se indikatori koji mogu izmjeriti uspjeh prilagodbe, a samim time i dobrobit postaje mjerljiva.

PET SLOBODA DOBROBITI	
SLOBODA	ZAHTEVI
SLOBODA OD GLADI I ŽEĐI	SLOBODAN PRISTUP SVJEŽOJ VODI I HRANI ŠTO ĆE OMOGUĆITI ZDRAV RAZVOJ I ŽIVOT
SLOBODA OD NEUDOBNOSTI	PRUŽANJE PRIMJERENIH UVJETA SMJEŠTAJA
SLOBODA OD BOLI, POVREDA I BOLESTI	PREVENCIJA ILI RANO DIJAGNOSTICIRANJE I LIJEČENJE BOLESTI
SLOBODA IZRAŽAVANJA PRIRODNOG PONAŠANJA	ŽIVOT U PRIKLADNOM PROSTORU I UVJETIMA, KAO I U DRUŠTVU ŽIVOTINJA ISTE VRSTE
SLOBODA OD NEUGODNIH EMOCIJA	ŽIVOT U UVJETIMA KOJI ĆE SPRIJEČITI STRAH, PSIHIČKE PATNJE, STRES, NEMIR

22.

SAVJETOVANJE UZGAJIVAČA OVACA I KOZA U REPUBLICI HRVATSKOJ

21. IZLOŽBA HRVATSKIH OVČJIH I KOZJIH SIREVA

Hrvatska agencija za
poljoprivredu i hranu

INFO:

KADA? GDJE?

22. Savjetovanje uzgajivača ovaca i koza u Republici Hrvatskoj održati će se 25. studenoga 2020. godine putem Zoom Meeting-a zbog pandemije COVID-19.

Dio savjetovanja je 21. izložba ovčjih i kozjih sireva, a rezultati ocjene biti će predstavljeni tijekom web savjetovanja.

Organizatori savjetovanja su Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu (HAPIH) i Hrvatski savez uzgajivača ovaca i koza (HSUOK), a partner u održavanju web savjetovanja je Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Pokrovitelj savjetovanja je Ministarstvo poljoprivrede.

Zbog nepovoljne epidemiološke situacije savjetovanje će se održati virtualnim putem (Zoom meeting), a o detaljnom načinu pristupa savjetovanju sudionici će biti pravovremeno obaviješteni putem web stranice HAPIH-a.

CILJ

Cilj savjetovanja je edukacija i informiranje uzgajivača ovaca i koza te stručnjaka iz najvažnijih područja: ruralni razvoj, selekcija, držanje, hranidba, proizvodnja mlijeka i sl.

Predavači čije prezentacije će biti dostupne na službenim web stranicama HAPIH-a su profesori Agronomskog i Veterinarskog fakulteta iz Zagreba, Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek, stručnjaci Ministarstva poljoprivrede te Centra za stočarstvo HAPIH-a.

Savjetovanje je središnje mjesto godišnjeg okupljanja sudionika ovčarske i kozarske proizvodnje, gdje se razmjenjuju iskustva i stjecaju nova znanja čija primjena pridonosi kvalitetnijoj i ekonomičnijoj proizvodnji.

INFORMACIJE

Dodatne informacije u svezi savjetovanja mogu se dobiti na:

Mob: 091 / 228-7110,
email: ovcarstvo.kozarstvo@hapih.hr
HRVATSKA AGENCIJA ZA POLJOPRIVREDU I HRANU
CENTAR ZA STOČARSTVO

PROGRAM

- 11:00 Otvaranje savjetovanja
11:30 - 12:00 Prof.dr.sc. Samir Kalit: *Rezultati i dojmovi ocjenjivanja ovčjih i kozjih sireva*
12:00 - 13:00 Panel rasprava „Ovčarska i kozarska proizvodnja u održavanju života na ruralnim područjima – Poljoprivredna politika EU i RH od 2020.“
Sudionici: Ministarstvo poljoprivrede, Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu, Hrvatski savez uzgajivača ovaca i koza, Agronomski fakultet Zagreb i Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek.
Moderator: dr.sc. Drago Solić
13:00 - 14:00 Rasprava o predavanjima
14:00 Završetak savjetovanja

POPIS PREZENTACIJA:

Doc.dr.sc. Zdravko Barać, pomoćnik ministrice poljoprivrede
Aktualno stanje u ovčarstvu i kozarstvu te mjere Ministarstva poljoprivrede u sektoru ovčarstva i kozarstva

Darko Jurković, dipl., ing. agr.
Provedba stručnih aktivnosti u ovčarstvu i kozarstvu

Dr.sc. Marija Špehar
Razvoj strategije za implementaciju selekcije s optimalnim doprinosima u funkciji očuvanja genetskog diverziteta i genetskog napretka za svojstva mliječnosti

Prof.dr.sc. Boro Mioč
Suvremeni trendovi u proizvodnji kozjeg sira

Prof.dr.sc. Velimir Sušić i sur.
Što su funkcionalna svojstva i zašto su važna u selekciji ovaca i koza?

Prof.dr.sc. Josip Leto
Crvena djetelina protiv lucerne

Prof.dr.sc. Zvonko Antunović i sur.
Nusproizvodi vinske industrije u hranidbi ovaca i koza

Doc.dr.sc. Goran Kiš
Utjecaj hranidbe na sadržaj uree u mlijeku

Prof.dr.sc. Zoran Grgić
Mliječno kozarstvo i govedarstvo- usporedba dohotka i motiva za razvoj

Prof.dr.sc. Samir Kalit
Proizvodnja fermentiranih mliječnih proizvoda u malim pogonima na OPG-ima

Dr.sc. Branko Šoštarčić
Prvi dan

Izv.prof.dr.sc. Antun Kostelić
Suhostaj ovaca i koza – temelj uspješne proizvodnje mesa i mlijeka

Prof.dr.sc. Albert Marinculić
Zoonotski paraziti ovaca i koza

